

Conspect psihologia personalitatii (41 pagini)

Sursa: Universitatea Spiru Haret din Bucuresti - www.spiruharet.ro

Coordonator de disciplina: Lector Univ. Dr. Mihaela Corina Țuțu

Tematica de examen

1. **Conceptul de personalitate in perspectiva pluridisciplinara**
2. Ipostazele personalitatii: ca realitate si concept
3. Delimitari conceptuale: individ, individualitate, persoana, personalitate, personaj
4. Tipuri (ipostaze) de personaj
5. Acceptiuni ale conceptului de personalitate (antropologica, psihologica si axiologica). Avantaje si limite
6. Divergentele metodologice in psihologia personalitatii: specificul lor; perspectiva contemporana
7. **Criterii de clasificare a teoriilor personalitatii**
8. Teorii ale personalitatii (C.G. Jung, A. Adler, K. Horney, G. Allport, G. Kelly, H.J. Eysenck, R.B. Cattell, Big-Five). Analiza comparativa a teoriilor (asemanari si diferente, avantaje si limite)
9. Enumerarea si definirea subsistemelor personalitatii
10. **Temperamentul. Definitie si caracterizare generala**
11. Indicatorii psihocomportamentali ai temperamentului
12. Relatia dintre tipul de activitate nervoasa superioara (ANS) si temperament
13. Caracterul innascut/dobandit al temperamentului
14. Natura psihica, locul si rolul temperamentului in structura de ansamblu a personalitatii si a vietii psihice
15. Tipologii temperamentale: I. P. Pavlov, A. Adler, K. Horney, C. G. Jung
16. Descrierea portretelor psihocomportamentale ale temperamentelor clasice: coleric, sangviniv, flegmatic si melancolic
17. **Structura psihologica a aptitudinilor**
18. Criterii de clasificare a aptitudinilor si specificul lor
19. Problema corelatiei aptitudinii generale – aptitudini speciale
20. Caracterul innascut / dobandit al aptitudinilor. Relatia predispozitii – activitate – aptitudini
21. **Acceptiuni ale inteligentei: ca sistem complex de operatii; ca aptitudine generala**
22. Tipuri de inteligenta
23. Teorii privind inteligenta (analitica, factoriala, genetica, sistematica)
24. **Structura psihologica a caracterului: atitudinile si trasaturile caracteriale**
25. Profilul caracterial (trasaturi caracteriale globale si particulare) (G. Allport, M. Golu)
26. Functiile caracterului
27. Devenirea caracterului (natura dobandita a caracterului)
28. **Modalitati (criterii) de definire a Eului**
29. Structura psihologica a Eului. Functiile Eului
30. Structura Eului in ontogeneza (niveluri ale Eului). Tipuri (profile) de Eu
31. Relatia Eu – constiinta
32. Relatia Eu - persoana / personalitate

Bibliografie:

- Țuțu Mihaela Corina, *Psihologia personalitatii*, Editura Fundatiei Romania de Maine, Bucuresti, 2008
- Țuțu Mihaela Corina, *Psihologia personalitatii – Curs în tehnologie ID-IFR*, Editura Fundatiei Romania de Maine, Bucuresti, 2014
- Ewen Robert, *Introducere in teoriile personalitatii*, Editura Trei, Bucuresti, 2012

1. Conceptul de personalitate in perspectiva pluridisciplinara

Vorbind despre **personalitate**, discutam in termeni majori despre OM; in personalitate este implicata existenta umana in ceea ce are substantial si spiritual, cat si intreg ansamblul de valori acumulate istoric, insusite de om, realizate in prezent si proiectate in viitor.

Personalitatea umana integreaza o varietate de componente – biologice, psihologice, sociale, axiologice, istorice – diferite ca sturctura, functionalitate si finalitate, totodata, desi dispune de trasaturi relativ stabile, cunoaste o evolutie in timp, atat in plan filogenetic, cat si ontogenetic. Ca urmare a acestui fapt, personalitatea nu poate fi cercetata de o singura stiinta, ci necesita o abordare multidisciplinara.

In cadrul stiintelor care studiaza personalitatea, mentionam:

- **antropologia fizica si culturala** - studiaza speciile umane si faptele in cultura;
- **sociologia** - studiaza omul ca parte componenta a vietii societatii;
- **pedagogia** – se ocupa de legile formarii personalitatii;
- **istoria** – inregistreaza deplasările pe etape in ceea ce priveste fenomenul de personalitate si rolul individului in dezvoltarea istorica;
- **morala** – priveste personalitatea ca detinatoare a valorilor morale;
- **estetica** – este preocupata de aprecierea omului sub raportul creatiei si perceperii frumosului;
- **medicina** – studiaza echilibrul dintre starea de sanatate si boala;
- **psihologia** – studiaza sistematic legile vietii psihice si structurile psihice ale personalitatii;
- **filosofia** – are in vedere omul “esenta umana”.

Conceptul de personalitate este intalnit in toate stiintele socioumane si in filosofie, punandu-se in evidenta aspectele specifice, unghiul de abordare fiind diferit. Independent de stiinta, **literatura** si **arta** au adus contributii privind cunoasterea si intelegerea omului.

2. Ipostazele personalitatii: ca realitate si concept

Personalitatea apare, din perspectiva psihologica, intr-o dubla ipostaza:

- ca **realitate** - personalitatea este totalitatea psihologica ce caracterizeaza si individualizeaza un om particular, concret;
- ca **concept** - personalitatea inglobeaza aproape toata psihologia; nu exista nicio experienta psihologica, denumita prin diferite concepte, care sa nu fie integrata in conceptul de personalitatea; conceptul de personalitate tinde sa acopere toate procesele psihice si astfel, sa prezinte un tablou coerent al modalitatilor in care o persoana gandeste, simte si se comporta.

In ambele ipostaze, personalitatea ocupa un loc central in psihologie, atat din considerente teoretice, cat si practice:

- din punct de vedere **teoretic** - personalitatea este cadrul de referinta fundamental pentru definirea sensului si valorii explicative a celorlalte notiuni psihologice;
- din punct de vedere **practic** - psihologia persoanei devine unul dintre factorii importanti in optimizarea, rationalizarea si dirijarea conduitelor umane, personalitatea fiind principalul ghid si modelarea concreta a omului.

3. Delimitari conceptuale: individ, individualitate, persoana, personalitate, personaj

Existenta, evolutia si manifestarea fiintei umane presupun prezenta mai multor ipostaze, prin care se poate manifesta. Conceptele de **individ, individualitate, persoana, personalitate, personaj** reprezinta ipostaze distincte ale subiectului uman.

✓ **Individul**

In delimitarea cat mai clara a planului uman se pleaca de la conceptul de individ.

Conform etimologiei cuvantului (lat. *individuum*), **notiunea de individ** are prin excelenta un sens *biologic*, sugerand insusirea de unitate indivizibila a organismului cu mediul inconjurator (mediul natural).

Individul este o unitate biologica ce se afirma atat in interdependenta functiilor si organelor intre ele, cat si in relatiile organismului cu mediul inconjurator.

Individul:

- este in intregime *determinat biologic*;
- este un reprezentant al *speciei* (umane, animala si vegetala);
- *nu cuprinde note de valoare* sau de diferentiere calitativa, fiind o notiune aplicabila tuturor organismelor vii (indiferent de varsta si nivel de dezvoltare).

Individul = un reprezentant al speciei fara note de valoare.

✓ **Individualitatea**

Individualitatea reprezinta expresia individului diferentiat in plan biologic si psihologic.

Individualitatea este o specificare a individului; se refera la o realitate psihologica speciala (procesele constiente, trasaturi psiho-fizice, diferite insusiri personale). In acest sens, fiecare om este o individualitate distincta.

Individualitatea:

- este *specifica omului*, prin ea omul se particularizeaza;
- diferenta dintre individ si individualitate este trecerea de la *fiinta genetica* la *fiinta unica si irepetabila*;
- daca **individul** este *suportul individualitatii*, **individualitatea** este *felul de a fi al individului...*

etc.